

DOCUMENTE RĂDĂUȚENE (III)

MARIAN OLARU

Acest al treilea corpus de documente rădăuțene, pe care îl publicăm în „Analele Bucovinei”, ilustrează procesele diverse acoperite de formulele „sovietizarea” și „comunizarea” țării, procese care s-au desfășurat cu intensitate în perioada august 1944 – decembrie 1947. Ele ilustrează pătrunderea în limbajul administrației din acea vreme a formulelor de raportare de tip sovietic, folosirea instituțiilor statului pentru supravegherea activității diverselor formațiuni politice și mai ales a partidelor politice istorice care trebuiau împiedicate, pe diverse căi, să obțină rezultate bune la alegerile parlamentare din octombrie 1946.

Am introdus în această selecție de documente și un număr de note informative, realizate de informatorii Poliției și ai Jandarmeriei, pentru a ilustra schimbările fundamentale care se produsese în activitatea acestor organisme, după anul 1945, când un număr important de luptători din diviziile „Tudor Vladimirescu” și „Horia, Cloșca și Crișan” – formate pe teritoriul U.R.S.S., din prizonierii români – au fost cuprinși în rândurile acestora.

Credem că este ilustrativă și telegrama semnată de ministrul Afacerilor Interne, Teohari Georgescu, care ilustrează brutalitatea cu care se urmărea „cucerirea” puterii politice de către comuniștii români și nivelul până la care aceștia înțelegeau să utilizeze pârghiile oferite de prezența lor în „guvernul de largă concentrare democratică” și a trupelor sovietice, de ocupație. În fapt, „epurarea” aparatului de stat, așa cum au înțeles comuniștii români să o aplice, a însemnat comunizarea acestuia, de la vârful administrației centrale și până la nivelul ultimei comune din țară.

Metodele utilizate de comuniștii români, inspirate de consilierii sovietici din România, au mers până la rădăcina fenomenului social-politic românesc, ducând la distrugerea tuturor formelor de coeziune care se mai menținuseră în societatea românească după al Doilea Război Mondial. În acest sens este ilustrativ modul în care membrii comunității locale din Siret au încercat să se opună măsurilor abuzive de „epurare” a aparatului administrativ. Aceste măsuri nu își găseau aderenți, uneori, nici în consiliile politice locale (ele însele creații de conjunctură, de tip bolșevic, care au contribuit la dizolvarea brumei de regim democratic românesc, rămasă după război și în condițiile unei constituții ce se aplica parțial).

În condițiile acestea, mișcarea de rezistență antisovietică se transformă treptat și devine una anticomunistă. În partea aceasta de Bucovină, rămasă pe

Analele Bucovinei, **XVII**, 2 (35), p. – , București, 2010

teritoriul statului român, ca și în partea inclusă în teritoriul U.R.S.S., apar informații despre „bandele” de luptători anticomuniști, precum Maruțec și Vasile Motrescu. Acesta nu este puțin lucru dacă adăugăm că arhiva pe care am consultat-o nu este una specializată și multe dintre documentele ei au fost „triate” din rațiuni ce au ținut de funcționarea sistemului comunist.

*
* *

Prefectura Județului Rădăuți
Secția Administrativă
Biroul Documentare și Studii de Stat
Nr. 4 882, din 10 martie 1946

Către Ministerul Afacerilor Interne
Oficiul de Documentare și Studii Administrative, București

La Ordinul Dvs., nr. 112 427 din 1945, avem onoarea a vă înainta, mai jos, darea de seamă de modul în care s-au executat transporturile C.F.R. în cursul lunii februarie 1946, sistemul practicat pentru aprovizionarea județului și propuneri de îndreptare.

Prefectul județului Rădăuți, A. Apati Referent statistic, D. Colenițchi

Dare de seamă

În cursul lunii februarie 1946, situația transporturilor pe C.F.R. a fost următoarea:

1) În intervalul de 24 de ore, pe linia Vicșani – Mărășești și retur a circulat un singur tren mixt format din 14 vagoane;

În același interval de timp, pe distanța Dornești – Brodina și retur a circulat un tren mixt format din 3 vagoane servind pentru transportul călătorilor, poștă și coletărie.

2) În privința aprovizionării județului, în cursul acestei luni au sosit următoarele cantități de cereale și mărfuri: petrol – 50 000 kg, lămâi – 3 000 bucăți, chibrituri – 70 000 cutii, coloniale – 1 700 kg, fierărie – 1 450 kg, farmaceutice – 410 kg, chimice – 340 kg, manufactură – 1 360 kg, menaj – 1 200 kg, altele – 650 kg.

Aprovizionarea județului se face în condițiuni foarte grele din lipsa mijloacelor de transport.

Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării a repartizat județului Rădăuți 10 vagoane de grâu și 16 vagoane de porumb care, până în prezent, nu au sosit în județ. De asemenea, s-a repartizat ca avans pe lunile februarie, martie și aprilie 1946, cantitatea de 30 000 kg zahăr care, până în prezent, nu a fost adus. Tot în

cursul acestei luni s-a distribuit cantitatea de 15 000 kg porumb rămas din cel repartizat din lunile trecute.

Pregătirile necesare pentru normalizarea [activității pe] linii[le] C.F.R. s-au făcut, probabil, în cursul lunii martie 1946 vor începe operațiunile.

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 2 /1946, filele 8 și 9.]

Serviciul Sanitar al Județului Rădăuți
Nr. 339, din 3 mai 1946

Către
Prefectura Județului Rădăuți

La adresa D-voastră nr. 8 034/46, avem onoarea a vă comunica situația sanitară a județului din decursul lunii aprilie 1946:

Tifos exantematic: Orașul Rădăuți – 2 cazuri, Com. Vicovu de Jos – 5 cazuri, Com. Vicovu de Sus – 1 caz, Com. Volovăț – 1 caz.

Febra tifoidă: Orașul Rădăuți – 1 caz, Com. Sucevița – 1 caz, Com. Volovăț – 2 cazuri.

Difterie: Com. Marginea – 1 caz.

Cazurile de tifos exantematic din orașul Rădăuți, Vicovu de Jos, Volovăț și cazurile de febră tifoidă din orașul Rădăuți, Sucevița și Volovăț au fost internate în Spitalul Rădăuți.

Cazurile din Com. Vicovu de Sus au fost internate în Infirmerie.

Medic șef al județului, Dr. T. Nandriș Secretar, Elena Ungureanu

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 2 /1946, fila 22.]

Serviciul Sanitar al Județului Rădăuți
Nr. 901, din 4 decembrie 1946

Către
Prefectura Județului Rădăuți, Secția Administrativă

Avem onoarea a vă comunica mai jos situația sanitară din județul Rădăuți, din decursul lunii noiembrie 1946:

Febra tifoidă : Com. Frătăuții Noi – 2 cazuri, Com. Sucevița – 1 caz, Com. Dornești – 1 caz, Com. Volovăț – 1 caz, Com. Bădeuți – 1 caz. Total – 6 cazuri.

Tifos exantematic: Com. Sucevița – 1 caz.

Febra recurentă: Com. Horodnic de Sus – 3 cazuri.

Scarlatină: Com. Mușenița – 3 cazuri, Com. Baineț – 3 cazuri.

Tetanos: Orașul Rădăuți – 1 caz.

Erizipel: Com. Putna – 1 caz.

Toate cazurile de febră tifoidă, febră recurentă și tetanos au fost internate la Spitalul Rădăuți, iar cazurile de scarlatină au fost izolate la Infirmeria Siret.

Pentru a combate și prevenirea epidemiei s-au luat toate măsurile necesare.

Medic șef al județului, Dr. T. Nandriș Secretar, (ss) indescifrabil

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 2 /1946, fila 93.]

Consiliul Interșcolar Rădăuți

Nr. 2 445/1946

Domnule Prefect,

În referire la adresa D-voastră nr. 1 652/1946, avem onoarea a vă face cunoscut următoarele:

1) Școlilor secundare din localitate li s-au repartizat în cursul lunii ianuarie un număr de burse. Acest ajutor constituie o mare binefacere pentru copii, însă suma de 15 000 lei lunar, cât face o bursă, nu acoperă nici pe departe cheltuielile de întreținere, care se ridică la suma de 60 000–80 000 lei pe lună.

2) Este necesar ca internatele de școli secundare să fie aprovizionate cu alimente raționalizate ce se pot avea. Dl prefect ne-a pus în vedere că va proba orice măsură posibilă și legală pentru atingerea acestui scop și Federala ne-a făcut, până în prezent, toate înlesnirile.

3) Chestiunea localului „Wilke” din str. Ștefan cel Mare, proprietatea statului, necesară pentru Internatul Gimnaziului Industrial de Băieți, a rămas tot nerezolvată. E necesar să se constate că școala amintită nu a renunțat la această clădire și procedura începută trebuie terminată potrivit cu hotărârea luată.

4) Internatul Liceului de Băieți nu a putut repara și pune în funcție instalația de dușuri din lipsă de fonduri. Ajutorul aprobat de Onor. Prefectură, din subvenția primită pentru baia orașului, nu ne-a fost ordonanțată până în prezent.

Față de cele de mai sus, cu onoare rugăm să binevoiți a dispune măsurile ce veți crede potrivite pentru înlăturarea greutăților semnalate în adresă.

Președintele Consiliului Interșcolar – I. Vișan, Directorul Liceului de Băieți

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 3 /1946, fila 93.]

Inspectoratul Școlar Județean Rădăuți

Nr. 412/1946

Situația învățământului primar din județ

În județ sunt: 66 de școli primare, 62 în localuri proprii și 4 în localuri închiriate, cu 245 de săli de clasă.

64 de școli au cursuri deschise.

2 școli nu funcționează: Costișa, din lipsa de local și Măneuți-Saha, tot din lipsă de local.

Nu toate școlile au combustibilul asigurat.

Sunt școli care se întrețin din colecte și contribuții benevole (Frătăuții Noi, centru; Căpreni și Sasca).

Din cauză că organele administrative în subordine nu dau tot concursul. Școli situate în regiuni cu păduri nu au asigurat combustibilul (Horodnic de Sus, Vicovu de Sus, Volovăț, Grănicești, Măneuți). În aceste comune școlile au avut cursurile sistate din lipsă de combustibil.

În multe părți comunele au realizat mai mult decât au prevederile bugetare și nu au mărit și cele 14% pentru școli.

În majoritatea cazurilor școlile stau fără împrejmuiri, fără ferestre și încuietori la uși.

Este nevoie de sticlă, fierărie pentru uși, ferestre și sobe.

Frecvența:

Înscriși cl. I-IV, 13 207, frecvenți 73%; cl. V-III, 4 004, frecvenți 68%.

Nu în toate comunele comitetele de asistență școlară își fac datoria. Amenzi școlare nu s-au aplicat până în prezent. S-a făcut tot posibilul pentru îmbunătățirea frecvenței prin convingere. Mult influențează asupra frecvenței lipsa de îmbrăcăminte.

Activitatea didactică:

Sunt prezenți la post 452 de învățători, care funcționează la cele 64 de școli care și-au început cursurile.

Pe lângă școlile primare s-au înființat 56 de centre de alfabetizare a poporului neștiutor de carte, dintre care 30 și-au început activitatea. În același timp, în decursul acestei luni, a început activitatea cercurilor de studii învățătoresți (!). În tot județul sunt opt cercuri, dintre care cinci au ținut ședință în această lună.

Cantina școlară:

Nu funcționează din lipsă de fonduri, veselă și alimente.

Activitatea extrașcolară:

Pe lângă activitatea din școală, învățătorimea activează la căminele culturale, care și-au început activitatea, la diferite bănci populare, cooperative. În același timp contribuie la supravegherea sanitară a elevilor și a sătenilor, sesizând orice cazuri de boli epidemice.

Inspector școlar județean, F. Procopov

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, Prefectura Rădăuți, dosar 3/1946, fila 8.]

Raport de activitate
pe luna ianuarie 1946 a Primăriei Oraşului Rădăuţi

Administraţia oraşului Rădăuţi se prezintă excelent.

Populaţia oraşului este în creştere şi prezintă un total de 15 531 de suflete, după cum urmează: români – 7 967, evrei – 4 733, germani – 1 500, ruşi – 9, poloni – 432, lipoveni – 157, ucraineni – 731 şi unguri – 2.

La starea civilă s-au înregistrat, în cursul lunii ianuarie 1946, următoarele cazuri: născuţi – 23, dintre care 12 băieţi şi 11 fete; morţi – 31, dintre care 16 bărbaţi şi 15 femei; căsătoriţi – 3 şi divorţuri – 2.

Starea sanitară a oraşului este mulţumitoare. În această lună, Federala „Bogdania” a pus la dispoziţie cantităţi de porumb, distribuindu-se o cantitate de 65 129 kg făină de porumb, până la 25 ianuarie 1946, pe bon nr. 3 din cartelă. Situaţia pe ultima săptămână nu este încă încheiată.

Pe luna februarie a. c. cantitatea necesară de făină de porumb pentru aprovizionarea populaţiei este asigurată la 20 000 kg. S-a distribuit brutarilor pentru fabricarea pâinii, de la 18 la 29 ianuarie a. c., o cantitate de 28 045 kg de făină de grâu.

Edilitate: în cursul acestei luni nu s-au executat nicio lucrare pe teren din cauza timpului nefavorabil. S-a pregătit însă materialul necesar pentru construirea şi reparare de poduri şi podeţe în raza oraşului.

La uzină funcţionează un motor vechi de 100 H.P., ajutat de un motor de 60 H.P. Motorul de 150 H.P. este aşezat şi urmează să fie pus în funcţiune peste câteva zile.

Cu ocazia normalizării liniei C.F.R. se va aduce noul motor care, actualmente, se află evacuat la Tg. Jiu.

Aprovizionarea cu motorină s-a făcut şi urmează a sosi peste câteva zile.

Situaţia financiară a Primăriei Oraşului Rădăuţi nu este tocmai bună deoarece încasările sunt reduse din cauza închiderii oborului de vite.

Piaţa alimentară suferă din cauza aprovizionării, preţurile fiind foarte urcate şi mereu în creştere, de la o zi la alta.

Propuneri:

După normalizarea liniei C.F.R., propunem să se facă toate intervenţiile necesare pentru noile aprovizionări cu grâu, cu seminţe pentru semănăturile de primăvară ca: orz, ovăz, trifoi, lucernă etc.

Primar, (ss) indescifrabil

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, Prefectura Rădăuţi, dosar 3/1946, fila 8.]

Legiunea de Jandarmi Rădăuţi

Dare de seamă

asupra activității desfășurate de către Legiunea de Jandarmi Rădăuți
în cursul lunii ianuarie 1946

În cursul lunii ianuarie 1946, viața polilieniască a Legiunii de Jandarmi Rădăuți a fost frământată de următoarele evenimente:

[...]

2) În zilele de 8, 9 și 10 ianuarie 1946 s-a executat, pe întregă rază a legiunii, o razie în vederea curățirii teritoriului de răi făcători. În urma acestei operațiuni pe teritoriu s-au obținut următoarele rezultate: 9 urmăriți [au fost] prinși; 10 infractori, dintre care 5 sunt din restul bandei lui Maruțac¹; 11 dezertori; 7 indivizi cu situația militară neclară; 2 condamnați; 9 nesupuși; 52 de indivizi reținuți fără acte de identitate, care au fost identificați cu ajutorul autorităților; s-au confiscat 3 revolve și 2 arme tip militar.

3) În intervalul de timp 17–22 ianuarie 1946, Sectorul de Jandarmi Vicovu de Sus, cu posturile Putna și Vicovu de Sus au identificat și capturat o bandă care opera sub conducerea lui Motrescu Vasile² din comuna Straja, care săvârșise un jaf în dauna locuitorului Pihovici Gustav, din comuna Gura Putnei. Banda număra 8 indivizi.

Cu ocazia cercetărilor s-a găsit armamentul mai sus arătat (3 revolve și 2 arme tip militar). S-au dresat acte care împreună cu indivizii au fost înaintate Parchetului Tribunalului Rădăuți.

4) În ziua de 20 ianuarie 1946, mai mulți flăcăi din comuna Frătăuții Noi, între care exista o ură mai veche, s-au luat la ceartă care a degenerat în bătaie, bătaie care s-a soldat cu moartea tânărului Luchian Victor din acea comună [...].

5) În ziua de 24 ianuarie 1946, conform ordinelor primite prin Poliția orașului Rădăuți s-a început operația de strângere a germanilor, originari din Bucovina de Nord și Basarabia, care urmează a fi trimiși la Oradea.

Pe teritoriul rural a fost adunat un număr de 42 de persoane care s-au predat poliției.

Pentru comandantul Legiunii de Jandarmi Rădăuți, Dănescu M.,
semnează lt. S. Nimigean

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 3/1946, filele 14–15.]

¹ „Banda lui Maruțac” a apărut la sfârșitul celui de al Doilea Război Mondial ca organizație naționalistă ucraineană, ce își propunea formarea unui stat ucrainean prin includerea Bucovinei în cadrele acestuia. Ulterior, această organizație a devenit una anticomunistă.

² Motrescu Vasile, cunoscut luptător anticomunist, era din comuna Vicovu de Jos, satul Remezău, județul Rădăuți și nu din Straja, cum se afirmă în documentul de mai sus.

Ordonanța nr...

Noi, Artur Apati, prefectul județului Rădăuți și ing. Savin Beghner, administrator al Bunurilor Germane din acest județ,

Având în vedere lipsa de locuințe în întregul județ și mai ales în capitala județului,

Având în vedere specula care se face cu casele Statului,

Având în vedere repartizarea nejustă a acestor imobile

Ordonăm:

1) Toți locuitorii de la sate care și-au stabilit domiciliul la Rădăuți se vor înapoia la vetrele lor, până cel mai târziu 1 aprilie 1946;

2) Toți chiriașii imobilelor Statului care, fie dâșii personal sau celălalt soț sau copiii necăsătoriți, au case sau apartamente proprii se vor muta în casele sau apartamentele lor, până la data de mai sus;

3) Necăsătoriții nu vor putea deține, sub niciun motiv, mai mult de 2 încăperi;

4) Chiriașii Bunurilor Statului care vor fi găsiți cu subchiriași vor fi evacuați din casele Statului;

5) Proprietarii care au închiriat casele lor mutându-se la copii care dețin case de la Stat se vor înapoia în casele lor proprii;

6) Cei care vor fi găsiți după data de 1 aprilie 1946 contravenienți la această ordonanță vor fi evacuați din casele ce le ocupă.

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 3/1946, fila 87.]

Prefectura Județului Rădăuți

Nr. 125, din 25 februarie 1946

Către
Pretura Plății Siret

La adresa Dvs. nr. 351/1946,

Avem onoarea a vă face cunoscut că pe viitor desemnarea primarilor se va face de către Consiliul Politic Județean care funcționează pe lângă Prefectura Județului.

Prefect, (ss) indescifrabil

Subprefect, (ss) indescifrabil

Șeful Serviciului, R. Peretz

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 3/1946, fila 88.]

Documente rădăuțene (III)

Pretura Plășii Rădăuți
Județul Rădăuți

Către
Prefectura Județului Rădăuți
Secția Administrativă Rădăuți

La ordinul Dvs. nr. 13 511, din 14 XI 1946,

Avem onoarea a vă înainta mai jos situația alegătorilor înscriși în registrele electorale, cu specificarea celor înscriși la cerere și a celor înscriși pe bază de contestație în comunele din plasă.

Comuna	Nr. alegătorilor înscriși din oficiu sau la cerere	Nr. alegătorilor înscriși pe bază de contestație	Total
Bădeuți	621	–	621
Burla	801	2	803
Costișa	758	–	758
Frătăuții Noi	1 975	–	1 975
Frătăuții Vechi	1 351	–	1 351
Horodnic de Jos	1 264	–	1 264
Horodnic de Sus	1 317	–	1 317
Hurjueni	456	–	456
Măneuți	553	–	553
Marginea	1 086	–	1 086
Milișăuți	1 140	–	1 140
Satu Mare	573	56	629
Sucevița	746	–	746
Volovăț	1 529	–	1 529
Total	14 179	68	14 228

Pretor, Ursachi C.

Secretar, V. Botezat

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, Prefectura Rădăuți, dosar 19 /1946, fila 48.]

Pretura Plășii Siret
Nr. 2 007, din 15 XI 1946

Notă telefonică

Către
Prefectura Județului Rădăuți

La ordinul Dvs. nr. 13 511, din 14 XI 1946,

Avem onoarea a vă înainta mai jos tabelul alegătorilor înscriși în registre, la cerere, sau din oficiu și contestație

Nr. crt.	Comuna	Nr. alegători înscriși din oficiu sau la cerere	Numărul celor înscriși în baza contestației	Total
1	Baineț	752	–	752
2	Bălcăuți	1 114	–	1 114
3	Botoșanița	473	–	473
4	Calafindești	967	–	9 676
5	Cândești	565	–	565
6	Climăuți	712	–	712
7	Dornești	768	–	768
8	Grănicești	758	44	802
9	Țibeni	361	26	387
10	Mănăstioara	583	2	585
11	Rogojești	773	–	773
12	Sinăuți	508	–	508
13	Siret	4 408	12	4 420
	Total	12 842	84	12 926

Pretor, Martinescu

Secretar, Frantiuc

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, Prefectura Rădăuți, dosar 19/1946, fila 49.]

Tablou
cu listele de candidați pentru alegerile parlamentare

Nr. de ordine al listei	Denumirea organizației politice căreia aparține	Numele și prenumele candidaților	Observațiuni
1	Blocul Partidelor Democrate	1. Nicolae Gheorghian 2. Dumitru Juravle 3. Moraru Lapedatu	Semnul Soarele
2	Partidul Țărănesc Democrat /Dr. Lupu/	1. Constantin Botez 2. Gheorghe Palamaru 3. Ștefan Moldovan	Două circumferințe concentrice
3	Partidul Național Țărănesc/Maniu/	1. Chirilă Pantelimon 2. Percec Ștefan 3. Mirăuță Nichifor	Ochiul
4	Partidul Național Liberal /Brătinau/	1. Corneliu Gh. Torouț 2. Eliza Băltăreanu 3. Teofil Țurcan	Un unghi drept

Prefectul Județului Rădăuți, Apati

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, Prefectura Rădăuți, dosar 19/1946, fila 54.]

Ministerul Afacerilor Interne
Direcțiunea Generală a Administrației

Biblioteca Liceului Teoretic de Fete „Elena Doamna”³, unde am constatat că s-a făcut epurarea cărților nepermise de către bibliotecară. Nu [au] însă broșura *Publicațiile scoase din circulație – broșura nr. 2*, pe care ne-au rugat să le-o trimitem în copie;

Biblioteca Liceului Industrial de Băieți, am constatat că au cărți foarte puține și acestea trimise din partea Casei Școalelor, în anul 1945, astfel că au fost verificate;

Biblioteca Liceului Industrial de Fete, unde nu am găsit niciuna dintre cărțile epurate;

Biblioteca Liceului de Băieți „Eudoxiu Hurmuzachi”, unde am luat contact cu dl director al școlii, care ne-a comunicat că ultima verificare la bibliotecă s-a făcut pe data de 24 IX 1946, de către domnul profesor Grămadă și că, acum, nu se găsește nicio carte dintre cele interzise;

La Liceul Comercial de Fete, după ce am verificat biblioteca, am găsit cartea *Viața și opera lui Kant*, de Ion Petrovici, care conform broșurii *Publicații scoase din circulație până la 1 august 1945* a fost scoasă din uz. Cartea a fost ridicată și depusă la Prefectura Județului Rădăuți, Biroul Armistițiului, unde se va dispune de urmare.

Am controlat și cele două librării existente în oraș, unde, la fel, am constat că nu există din[tre] cărțile interzise, ei [!] având numai cărți din Editura „Cartea Rusă” și Editura „Argusului”.

Drept care am dresat prezentul proce-verbal.

Delegatul Prefecturii, Delegatul Poliției, (ss) indescifrabil

Delegatul Legiunii de Jandarmi, Plt. maj. G. Tecliș

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, Prefectura Rădăuți, dosar 23/1946, fila 13.]

Pretura Plășii Siret

Nr. 1 046, din 22 octombrie 1946

Către
Prefectura Rădăuți

[...] În al doilea rând, 2/3 din populația acestei comune, în număr de 1 012 suflete, este lipsită de pământ și, la reforma agrară din 1945–1946, n-a fost niciun locuitor împrăștiat cu nicio bucată cât de mică de pământ. Acest procentaj al populației de 2/3 (!) are pământ sub 2 ha și o mare parte are 10 și 20 de prăjini de pământ.

³ Liceul Teoretic de Fete din Rădăuți purta, din anul 1936, numele de „Elisabeta Doamna” și nu de „Elena Doamna”, așa cum se scrie în acest proces-verbal.

La Mănăstioara există multă populație care a luptat pe front și care așteaptă să primească o bucățică mică de pământ. [În] plus de aceasta, sunt 70 de feciori între 20 și 30 de ani, luptători pe front, [aflați] în situația cea mai nevoiașă și strânsă de tot, care, de asemenea, urmăresc a primi o parcelă de pământ, să se căsătorească și să-și întemeieze o cât de mică gospodărie.

În comuna Mănăstioara sunt 63 de gospodării germane, dintre care 30 într-o stare ceva mai bunișoară și care sunt ocupate de populația băștinașă din Mănăstioara, cea mai sărmană și fără gospodării. Căci, dacă ar fi avut gospodării, ar fi trebuit să părăsească gospodăriile proprietatea statului, încă pe baza ordinelor anterioare, care erau date în acest sens.

În comuna Mănăstioara sunt circa 280 ha terenuri [din] proprietatea statului, ori prin plasarea unui număr de 30 de coloniști⁴ înseamnă că ar urma să li se atribuie 100–150 ha, deci ar urma să rămână pentru populația localnică, din Mănăstioara, 130 ha, mai puțin decât ar lua aceste 30 de familii de coloniști.

Noi înțelegem greutățile coloniștilor și greutățile autorităților de stat în plasarea acestora, însă trebuie să avem în vedere și nevoile acestei populații din Mănăstioara care este localnică și legată de comuna ei, care are singura ocazie, în prezent, să-și amelioreze, întrucâtva, soarta ei. Ocazie pe care, dacă noi nu o vom lua în considerare, vom fi puți în situația ca să plasăm în alte localități o bună parte din populația acestei comune, care este fără gospodării și fără pământ. În acest caz, prin plasarea acolo a coloniștilor, n-am realiza nicio moralitate, din cauză că punem pe drumuri populația băștinașă a acestei comune.

În consecință, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a interveni la locurile în drept pentru oprirea plasării coloniștilor în comuna Mănăstioara, pentru a nu da ocazie la nemulțumiri și mai mari populației pașnice și loiale din această comună.

Fiindcă am observant aceleași nemulțumiri și în alte sate (de exemplu Vicșani), propunem plasarea coloniștilor în comuna Dornești, Țibeni⁵ și/sau eventual în alte comune nemțești, unde au fost nemți și n-au populație localnică românească, care în cazul Mănăstioarei nu poate fi înlăturată de la drepturile ei fără repercusiuni de mari nemulțumiri [...].

În concluzie, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a rezolva această chestiune acută cât mai urgent posibil. Populația este foarte nerăbdătoare, mai ales că în Mănăstioara s-au plasat câțiva coloniști și așteaptă raportul favorabil făcut la fața locului.

Prețor, H. Martinescu

Secretar, A. Frantiu

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 24/1946, filele 34–35.]

⁴ Este vorba de cetățenii români care, datorită pierderilor teritoriale pe care România le-a suferit în anul 1940 și consecințelor războiului, fuseseră în situația de a-și părăsi locuințele din așezările de baștină.

⁵ În localitățile Dornești și Țibeni au locuit coloniști maghiari, repatriați după 1940.

Telegramă-fulger

Prezentată la București, nr. 19 309, din 12 XII 1946
Către prefecturile de județ

Unele dintre dezideratele categorice exprimate de masele populare, la 6 martie 1945, au fost purificarea aparatului de stat de toate elementele fasciste și antidemocratice. Stop. Aceste operațiuni constituie una din pietrele de bază ale actualului guvern de largă concentrare democratică. Stop. Ministerul Afacerilor Interne a dat la timp instrucțiuni precise pentru purificarea aparatului administrativ. Stop. Totuși, unele prefecturi n-au executat dispozițiunile date, încât au mari întârzieri. După mai multe repetări, majoritatea prefecturilor au intervenit la scurt timp cu rapoarte insistente, cerând să [se] revină asupra epurărilor făcute sub cazul că, ulterior, s-ar fi constatat nevinovăția funcționarilor îndepărtați din serviciu. Stop. Aceasta dovedește că prefectii și primarii orașelor reședință de județ n-au înțeles sensul legii pentru purificarea aparatului de stat și au procedat cu o condamnabilă superficialitate, făcând astfel inaplicabilă [?] legea. Stop. Ministerul nu poate tolera o asemenea stare de lucruri. Stop. Legea 217/1945 trebuie aplicată în litera și spiritul ei, aceasta imediat. Stop. Purificarea aparatelor administrative trebuie executată cu hotărâre, vigoare și continuată până la completa înlăturare a tuturor elementelor reacționare și antidemocratice. Stop. În consecință, imediat ce primiți acest ordin, veți întocmi noi tablouri de propuneri pentru îndepărtarea din serviciu a funcționarilor care s-au făcut vinovați de acțiuni în slujba intereselor străine de aspirațiunile firești ale națiunii române. Stop. Participarea în orice mod la activitatea organizațiilor politice fasciste și hitleriste care a contribuit la instalarea sau menținerea dictaturii fasciste în România [!]. Stop. Legături cu cercurile reacționare. Stop. Art. 2 din legea pentru purificarea aparatului de stat este categoric. Dispozițiunile cuprinse trebuie aplicate cu toată obiectivitatea dar și cu toată severitatea căci numai așa vom putea primum aparatul administrativ de toate elementele dușmănoase democrației. Stop. Orice slăbiciune sau ezitare în executarea acestei operațiuni trebuie înlăturate cu desăvârșire. Stop. Până la 16 decembrie 1945, veți înainta Ministerului, Direcția Administrației de Stat, prin curier special, propunerile Dvs. în spiritul ordinului de față, întocmind tabloul complementar [...] modelul ce vi s-a dat cu ordinul telegraphic fulger nr. 3 300, din 14 aprilie 1945. Stop. Tablourile se vor întocmi pentru următoarele categorii de funcționari. Stop. De către prefecturi pentru subprefecți, prim-pretori, pretori. Stop. Notari. Stop. Funcționari plătiți din bugetul județului. Stop. Funcționarii comunelor urbane nereședință [de județ] și [ai stațiunilor] balneo-climaterice plătiți din bugetul comunelor. Stop. Funcționarii comunelor rurale plătiți de la bugetul comunelor. Stop. De către primăriile reședință, inclusive municipiile, pentru

funcționarii comunei de reședință. Stop. De executat la timp și întocmai dispozițiunile prezentului ordin. Vă facem direct răspunzători, cunoscând că acei dintre Dvs., care nu înțeleg imperativul vremurilor de adânci prefaceri sociale, nu urmează linia politică a guvernului de largă concentrare dr. Petru Groza, ci se situează în afara operei noastre de guvernare, va fi sever și imediat sancționat.

Ministrul Afacerilor Interne, Teohari Georgescu

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 25/1946, filele 22–24.]

Ministerul Afacerilor Interne
Direcțiunea Generală a Administrației
Direcțiunea Administrației de Stat

Deciziune

Noi, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Afacerilor Interne;
Având în vedere dispozițiunile art. 8 din legea nr. 217/1945 pentru purificarea administrațiilor publice;

Văzând propunerile făcute de D-nii Prefecți ai județelor Câmpulung, Cluj, Constanța, Fălciu, Ilfov, Rădăuți, Suceava, Târnava Mare, Tecuci, Teleorman, Timiș-Torontal, Trei Scaune, Tutova și Vaslui cu rapoartele [...]

Decidem:

Art. I. Se îndepărtează din serviciu, fără nicio îndemnizație, pe data imediat următoare publicării prezentei [...]

i) Din județul Rădăuți

- 1) Mironescu Ilie, șef birou la Prefectura jud. Rădăuți;
- 2) Nastasi Ilie, sub-șef birou la Primăria orașului Siret;
- 3) Cârștiuc Ioan, secretarul Primăriei orașului Siret;
- 4) Cristianu Ștefan Toader, [...] la Primăria comunei Vicovu de Sus;
- 5) Ștreangă Dumitru, secretarul Primăriei Frătăuții Noi. [...]

Art. III. Se îndepărtează definitiv din serviciu, fără nicio îndemnizație, pe data imediat următoare publicării prezentei deciziuni în Monitorul Oficial, art. 2, lit. c și d următorii funcționari din județ și comună din județul Rădăuți, depinzând de acest departament, care au comis acte de teroare ori alte acte de violență fizică sau morală, fie prin proprie inițiativă, fie pentru executarea misiunilor încredințate și care, prin activitatea lor și modul cum și-au îndeplinit funcțiunea, au luat atitudine antidemocratică:

- 1) Freier Leon, contabil adj. la Prefectura jud. Rădăuți;
- 2) Ștefaniuc Toader, sub-șef de birou la Primăria orașului Siret.

Ministru, (ss) Teohari Georgescu

Director general, (ss) Tănăsescu

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 25/1946, filele 69–75.]

Declarație

Subsemnatul, Stern Iosif, rabin al Comunității Evreiești din orașul Siret, declar următoarele:

Pe la sfârșitul lui septembrie 1941, după ce noi, evreii, ne-am reîntors din evacuare, la Rădăuți, am venit eu și dl rabin Baruch Kager, sub supravegherea poliției, la Siret, spre a vedea locuințele noastre părăsite în luna iunie 1941, înainte de începerea războiului.

Fiind în preajma sărbătorii evreiești „Ziua lungă”, am vrut să îmi iau cu mine, din beciul locuinței mele, cărți de rugăciuni, lucru ce domnul de la poliție care ne-a supravegheat nu a permis. Atunci, am trimis la dl Cârștiuc Ioan, secretarul Primăriei orașului Siret, pe dra Buheinder Pepy (de prezent căsătorită la Rădăuți) spre a chema pe sus-numitul, ca acesta să intervină la comisarul de poliție, spre a ne permite a lua cu noi cărțile de rugăciuni, lucru admis, apoi, de comisarul de poliție. Astfel, că am putut ridica cărțile de rugăciuni de la Siret.

Mai declar că dl Cârștiuc Ioan a frecventat atât Școala primară, cât și Liceul de Stat la Siret, a fost profesor la Liceul de Stat din Siret, apoi secretar la Primăria orașului Siret, astfel că n-a părăsit Siretul timp de peste 30 de ani, în care timp a avut față de toată populația orașului Siret, fără deosebire de religie, rasă sau stare socială, o purtare corectă, cinstită și amabilă, fiind totdeauna democrat convins, alături de cei săraci, alături de popor.

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și semnez propriu.

Siret, la 24 mai 1946.

Rabin, Stern Iosif

Semnata în fața noastră, primar – Abramiuc

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 25/1946, fila 94.]

Declarație

Subsemnatul, Drach Michel, Președintele Comunității Evreiești din orașul Siret, județul Rădăuți, declar următoarele:

După evacuarea evreilor din orașul Siret, în luna iunie 1941, toate locuințele și instituțiile evreiești au fost răvășite și jefuite de către răufăcători. Astfel și biroul Comunității Evreiești a fost jefuit, iar cărțile parte înstrăinate, parte aruncate pe jos. Datorită faptului că dl Ioan Cârștiuc, secretarul Primăriei orașului Siret și-a dat seama de valoarea registrelor mitricale de nașcuți, căsătoriți și morți, pentru evreii din Siret, care se aflau pe jos, în curtea Comunității și pe stradă, a strâns aceste cărți (registre) și le-a păstrat la Primărie, când au fost predate Comunității, după reîntoarcerea evreilor din deportare, din Transnistria, în anul 1944.

Astfel că populația evreiască din Siret are azi la dispoziție registrele numai datorită dlui Cârștiuc Ioan, care a salvat din proprie inițiativă aceste registre de stare civilă.

Mai declar că îl cunosc pe dl Ioan Cârștiuc, secretarul Primăriei orașului Siret, de peste 30 de ani, atât subsemnatul, cât și toată populația evreiască din orașul Siret, că numitul n-a făcut nicio politică legionară, cuzistă sau rasială și a avut față de toată populația orașului Siret, fără deosebire de religie, rasă sau stare socială, o purtare corectă, cinstită și amabilă, fiind totdeauna un democrat convins, alături de cei săraci, alături de popor.

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și semnez propriu.

Siret, la 24 mai 1946.

Președintele Comunității Evreiești, Drach Michael

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 25/1946, fila 95.]

Pretura Plășii Siret

Nr. 48 din 8 ianuarie 1946

Către

Prefectura Județului Rădăuți

La ordinul Dvs. nr. 9 936, din 1 noiembrie 1945, avem onoarea a vă restitui întreaga corespondență, raportându-vă după cum urmează:

Din cercetările făcute de către noi, împreună cu dl Popescu Radu, pretorul plășii Dărmănești și cu dl Bizubac Alexandru, șeful Postului de Jandarmi Rogojești, primul ca delegat al Prefecturii Județului Suceava, iar secundul delegatul Legiunii de Jandarmi Rădăuți; în ziua de 25 noiembrie 1945, am putut constata că într-adevăr conacul baron Kapri a fost devastat împreună cu toate dependințele sale de către populația comunei Calafindești, județul Rădăuți, cât și de populația comunei Șerbăuți din județul Suceava.

În ceea ce privește acuzațiunea adusă primarului comunei Calafindești, Băncescu Ioan, că dumnealui împreună cu 300 de locuitori ar fi devastat conacul baronului Kapri, în zilele de 14 și 15 septembrie 1945, nu este adevărat. Chestiunea, după informațiile și declarațiile luate, se prezintă în felul următor:

Fostul administrator al moșiei în cauză, Armbruster Wilhelm, a fost izgonit de către populația comunei Șerbăuți și Calafindești de la conacul baronului Kapri, prin luna mai 1945, aceasta pentru ca cei interesați să poată distruge acel conac nestingheriți. Așa că la data de 28 mai 1945, fostul administrator al moșiei în cauză a părăsit conacul și s-a stabilit în comuna Calafindești. Când a părăsit conacul a anunțat acest lucru atât la Primăria din Șerbăuți, județul Suceava, cât și la Primăria comunei Calafindești, județul Rădăuți.

Primarul comunei Calafindești a luat măsuri de pază, însă paza pusă era ineficace, deoarece lumea venea noaptea și-i alunga pe paznicii de la conac, lucru ce l-a pățit de altfel și primarul însuși. La intervenția verbală a primarului comunei Calafindești pe lângă șeful de post Grănicești, Casapu, acesta i-a răspuns că nu intră în competența dânsului și, deci, i-a refuzat să le dea concursul de pază. Aceasta după declarația ce se anexează, [cea] a primarului Băncescu Ioan.

În concluzie, conacul baron Kapri este complet devastat de populația comunelor Calafindești, județul Rădăuți și Șerbăuți, județul Suceava. Vina o poartă atât primarul comunei Șerbăuți de la acel timp, cât și primarul comunei Calafindești, Băncescu Ioan, precum și șeful Postului de Jandarmi Grănicești, Casapu Ioan, care n-a raportat imediat de distrugerile care se făceau autorităților imediat superioare pentru a se lua eventuale măsuri de apărare a acestor bunuri, populația comunelor respective fiind pornită întrucâtva împotriva acestui proprietar, a căutat să distrugă totul, nici să nu se mai cunoască unde a fost acest conac.

Anexăm procesul-verbal dresat la 25 noiembrie 1945 și declarațiile în cauză luate locuitorilor, toate în original.

De cele mai sus raportate avem onoare a vă ruga să binevoiți a dispune.

Pretor, Gh. Martinescu

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 46.]

Pretura Plăș ii Siret
Nr. 744 din 8 mai 1946
Confidențial

Notă informativă

La ordinul Dvs. nr. 233/946, Cabinet, avem onoarea a vă raporta că starea de spirit a populației din această plasă în prezent este liniștită. Este adevărat că o parte a populației a refuzat să se prezinte sub diferite pretexte, de a fi chemați la concentrări, tocmai în timpul muncilor agricole sau că asemenea date [de identitate, n. n. – M. O.] li s-au [mai] luat în anul 1944 și, ca atare, au fost ridicați mai mulți cetățeni din comune de [cătore] armata sovietică și duși la munci în U.R.S.S.

În urma lămuririlor date de organele administrative și jandarmerești [!], arătându-li-se rostul acestor verificări de acte, [mulți] s-au prezentat fără nicio teamă.

Pretor, Gh. Marinescu

Secretar, A Frantiuc

[A.N.D.J.Sv, inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 25.]

Dare de seamă

Asupra raziei executate în noaptea de 18/19 mai 1946, conform ordinului în rezoluție al Domnului Căpitan Comandant al Legiunii, poziția pe nota informativă nr. 15, din 7 mai 1946, a Postului de Jandarmi Vicovu de Jos.

Organizarea și efectivul patrulelor au fost conform planului de lucru alăturat.

Misiunea. Toate patrulele au scotocit întreg teritoriul afectat în zonă, viroagele, poienile, grupurile de case izolate, casele părăsite, stânele [și s-a procedat la] legitimarea tuturor persoanelor întâlnite.

Percheziții domiciliare la toți indivizii suspecți semnalati prin note informative la postul de jandarmi Vicovu de Jos și la toți indivizii bănuți a fi în complicitate cu individual Vladimir Macoveiciuc, cu respectarea formelor procedurii penale, art. 208, pct. 2.

Rezultatul raziei: au fost executate percheziții domiciliare specific pentru fiecare patrulă și s-a făcut pândă la casele suspecților.

A fost arestat de patrula postului de jandarmi Marginea soldatul Cruț Gheorghe ctg. 1943, din comuna Horodnic de Sus, dezertor din Centrul de Exploatare Rădăuți.

Restul patrulelor nu a avut rețineri de persoane.

La înapoierea către post, patrula postului de jandarmi Vicovu de Jos a descoperit în marginea pădurii comunei Voitinel mai mulți indivizi care s-a bănuțit că au luat contact cu banditul Vladimir Macoveiciuc, dintre care a fost prins individual Savu Onica, din comuna Horodnic de Sus, restul reușind să dispară în pădure. S-au luat imediat măsuri de urmărirea celorlalți, însă nu au putut fi prinși, fiind favorizați de desigurile pădurii.

Din cercetările făcute de postul de jandarmi Vicovu de Jos s-a stabilit că indivizii Savu Onica, Prelipcean Ilie și Prelipceanu Teodor din comuna Horodnic de Jos, care au fost prinși, și individul Lavric Gheorghe, din comuna Calafindești, care a rămas încă neprins, au luat contact în dimineața zilei cu individul Vladimir Macoveiciuc, pe toloaca Voitinel, în apropierea pădurii Voitinel-Toplița.

Urmează ca indivizii în cauză să fie înaintați Legiunii, spre cele legale.

Comandantul raziei, S. Nimigean

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 26.]

Poliția Orașului Rădăuți
Biroul de Siguranță
Problema: reacțiunea

Notă informativă
Nr. 3 133, din 19 august 1946

În ziua de 15 august 1946, cu ocazia unei discuții avute cu fostul gardian public Robu Vasile, din comuna Putna, acesta s-a exprimat că guvernul dr. Petru Groza va governa cel mult încă trei săptămâni, întrucât englezii i-au dat guvernului ultimatum ca în acest interval de timp să demisioneze și că, în caz de refuz, România are să fie ocupată militarmente.

În acest scop trupele engleze ar fi gata pregătite în Grecia iar comuniștii lui Groza vor intra din nou în închisoare, locul lor vechi și obișnuit.

Inf. nr. 37.

Comunicat: Prefectura Județului Rădăuți

Legiunea de Jandarmi

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 35.]

Poliția Orașului Rădăuți

Biroul de Siguranță

Nr. 743, din 27 august 1946

Către

Prefectura Județului Rădăuți

Avem onoarea a vă raporta că, în ziua de 27 august 1946, locuitorul Florescu Constantin, a lui Simion și Porfira, în etate de 64 de ani, originar din comuna Horodnic de Sus, județul Rădăuți, aflându-se în piața orașului Rădăuți, a răspândit știri alarmiste, prin aceea că s-a exprimat față de comercianții Breier Mordce și Wagner Leib că soldații sovietici au trecut frontiera pe teritoriul din regiunea (!) Vicovu de Sus, [în] acest județ, atacând o stână, de unde au luat 150 de oi și întreaga cantitate de brânză aflată la stână.

Întrucât zvonul răspândit de către acest cetățean nu corespunde adevărului, fiind verificat de noi prin Legiunea de Jandarmi și Postul de Jandarmi Vicov de Sus, s-a dresat cuvenitele acte de dare în judecată pentru știri alarmiste, iar dosarul cu individul în cauză a fost înaintat Legiunii de Jandarmi Rădăuți pentru continuarea cercetărilor și a se stabili locul din care pornesc aceste știri.

Totodată raportăm că în ziua de 27 august a. c. a fost reținut pentru cercetări, la această poliție, numitul Costineanu Teodor, în etate de 37 de ani, de profesie șofer, originar din comuna Iordănești-Storojineț și domiciliat în comuna Vad-Șercaia, jud. Făgăraș, pentru faptul că în ziua de 26 august 1946 s-ar fi exprimat față de evreul Geltner Rubin, din București, că a fost și este legionar.

Pentru aceleași cercetări a fost reținut și Geltner Rubin, întrucât se bănuiește că acesta a făcut denunț contra lui Costineanu din răzbunare personală, fiindcă în seara de 25 august a. c. individul Geltner a furat din buzunarul lui Costineanu

Marian Olaru

Teodor suma de 300 000 de lei, pentru care fapt a fost cercetat de această poliție și deferit justiției.

Șeful Poliției, D. Condurache Șeful Biroului de Siguranță, Gh. Popadiuc
[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 36.]

Notă informativă
Nr. 3 767, din 26 septembrie 1946

Suntem informați că pentru ziua de vineri, 4 octombrie 1946, Partidul Național Țărănesc (Maniu) din orașul Rădăuți a proiectat o mare manifestație politică în acest oraș, la care vor participa circa 200 de călăreți și alt numeros public.

Tot la această manifestație se așteaptă să ia parte Ion Mihalache din București. În acest scop Chirilă Pantelimon, șeful organizației județene a și plecat, în ziua de 22 septembrie a. c., la București, pentru a lua contact cu centrul organizației.

Comunicat: Inspectoratului Regional Poliție Buc[urești]
Prefectura Județului Rădăuți
Legiunea de Jandarmi Rădăuți
Comitetul Politic Siret
[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 41.]

Notă informativă
Nr. 90, din 9 octombrie 1946

Constatăm că cea mai mare parte din populația comunei Vicovu de Sus nu cunosc (sic!) semnul în alegeri al B.P.D., astfel ei spun că semnul „Soarele” este semnul Partidului Comunist, iar ei ar vota liberalii D-lui Ministru Tătărescu, dar nu știu ce semn va avea la alegeri.

Propunem:

A se interveni ca membrii B.P.D., cu ocazia diferitelor cuvântări ținute la populație, să le explice care partide intră în B.P.D.

Informația sigură.

(ss) indescifrabil

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 44.]

Legiunea de Jandarmi Rădăuți
Comuna Bădeuți

Notă informativă

Nr. 126, din 6 decembrie 1946

Avem onoarea a vă informa cum că, în urma măsurilor luate de Guvern, prin care se interzice populației de a călători cu trenul în interiorul țării și de a aduce cereale pe cont propriu, pe acest motiv multă populație este foarte nemulțumită. Ba, unii locuitori sunt chiar agitați pe acest motiv, ei murmură și zic nu numai că nu li se aduc cereale în comună, dar sunt și împiedicați de a cumpăra singuri, de unde pot, cereale pentru hrana familiei.

Tot prin comună mai circulă zvonul cum că, până la 15 martie 1947, vor fi noi alegeri, deoarece alegerile care au fost nu au fost libere. Pe acest motiv, reacționarii care încă mai au semne reacționare – maniste și brătieniste – pe garduri și pe casele lor, rămase de la alegeri, nici azi nu vor să le șteargă, încrezându-se că vor fi noi alegeri, cu toate că le-am pus în vedere, în nenumărate rânduri, ca să dispară orice semn reacționar, de oriunde ar fi el. De exemplu, Gheorghe Șerban și cârciumarul Ion Daniliuc, din Milișăuți, nu vor să șteargă semnele reacționare de pe gardurile lor.

Am luat măsuri contra celor ce nu vor să respecte.

Informație sigură.

Agent informator X.

[D.J.S.A.N., inv. 231, Fond 101, *Prefectura Rădăuți*, dosar 81/1946, fila 52.]